

Quicksan Ecologie CSV-locatie, Vreeland

28 juni 2012

Quicksan Ecologie CSV-locatie, Vreeland

**Ecologische beoordeling ten behoeve van de herinrichting van
CSV-locatie te Vreeland**

Verantwoording

Titel	Quickscan Ecologie CSV-locatie, Vreeland
Opdrachtgever	Woningbouwvereniging Vecht en Omstreken
Projectleider	F.D. Druijff, MSc
Auteur(s)	Maikel Aragon van den Broeke, MSc
Tweede lezer	Lotte Schouten, MSc
Uitvoering veldwerk	Maikel Aragon van den Broeke, MSc
Projectnummer	4787346
Aantal pagina's	26 (exclusief bijlagen)
Datum	28 juni 2012
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale versie. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
afdeling Water
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
Telefoon +31 30 28 24 82 4
Fax +31 30 28 89 48 4

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Kenmerk R001-4787346XAB-iap-V01-NL

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
1 Inleiding.....	9
1.1 Aanleiding en doel.....	9
1.2 Natuurwetgeving	9
1.3 Methode	10
1.3.1 Tauw en Netwerk Groene bureaus	11
1.4 Leeswijzer	11
2 Locatie, ontwikkeling en soorten.....	13
2.1 Huidige situatie.....	13
2.2 Beoogde ontwikkeling	15
2.3 Verwachte soorten	15
2.3.1 Flora	15
2.3.2 Grondgebonden zoogdieren.....	15
2.3.3 Vleermuizen	16
2.3.4 Vogels	16
2.3.5 Amfibieën	17
2.3.6 Reptielen	17
2.3.7 Vissen.....	17
2.3.8 Ongewervelden	17
2.4 Samenvatting verwachte tabel 2- en/of 3-soorten.....	18
3 Toetsing Flora- en faunawet.....	19
3.1 Inleiding	19
3.2 Overzicht mogelijke effecten	20
3.3 Toetsing aanwezige soorten	20
3.3.1 Vleermuizen	20
3.3.2 Vogels	21
3.4 Conclusies toetsing Flora- en faunawet	21
4 Conclusies en aanbevelingen	23
4.1 Conclusies.....	23
4.2 Aanbevelingen.....	23
5 Bronnen.....	25

5.1	Literatuur	25
5.2	Internetbronnen	26
5.3	Overig	26

Bijlage(n)

1. Overzichtskaart plangebied
2. Toelichting natuurwetgeving
3. Bouwplan plangebied

1 Inleiding

Om de voorgenomen ontwikkeling aan de Floraweg in Vreeland mogelijk te maken is ondermeer deze 'quickscan flora en fauna' uitgevoerd. Dit rapport omvat een globale effectbeoordeling van het voornemen in het kader van natuurbeschermingswetgeving. In dit hoofdstuk wordt (elementaire) informatie over de aanleiding van de quickscan, de relevante wetgeving en de onderzoeksmethode beschreven.

1.1 Aanleiding en doel

Bij alle ruimtelijke ingrepen en plannen dient onderbouwd te worden of het voornemen 'redelijkerwijs uitvoerbaar' is. Een inschatting van eventuele belemmeringen op het gebied van natuurbescherming is hier onderdeel van. Al tijdens de planvorming dient daarom inzichtelijk gemaakt te worden of er (mogelijk) sprake is van effecten op beschermde natuurwaarden, of er voldoende mogelijkheden zijn om eventuele effecten te mitigeren of compenseren, en of hiervoor een ontheffing- of vergunningsplicht geldt.

In opdracht van Woningbouwvereniging Vecht en Omstreken heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van natuurwetgeving voor de beoogde ontwikkeling op het perceel aan de Floraweg in Vreeland. Het onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een oriënterende quickscan. Een beschrijving van de omvang en aspecten van de beoogde ontwikkeling is opgenomen in hoofdstuk 2.

In deze rapportage wordt antwoord gegeven op de volgende vragen:

- Welke natuurwetgeving is van belang?
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met deze wetgeving?
- Welke consequenties zijn daar aan verbonden?
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

1.2 Natuurwetgeving

De huidige natuurwetgeving kan worden onderverdeeld in soortbescherming en gebiedsbescherming.

Soortbescherming wordt gewaarborgd door de Flora- en faunawet. Deze wet beschermt inheemse dier- en plantensoorten waarbij onderscheid wordt gemaakt in verschillende beschermingscategorieën. Voor alle activiteiten met een mogelijk effect op beschermde dier- en plantensoorten is toetsing aan de Flora- en faunawet noodzakelijk.

Gebiedsbescherming wordt gewaarborgd door de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) en de Wet op de Ruimtelijke Ordening (Wro). De NB-wet beschermt Natura 2000-gebieden en Beschermd natuurmonumenten. Voor activiteiten met een mogelijk effect op deze gebieden is toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk. Het plangebied ligt niet in en grenst niet aan een gebied dat is aangewezen als Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Oostelijke Vechtplassen) ligt op ruim 500 meter afstand van het plangebied. Gezien de lokale aard van de beoogde ontwikkeling en de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, worden negatieve effecten op Natura 2000-gebieden op voorhand uitgesloten. Toetsing van de beoogde ontwikkeling aan de Natuurbeschermingswet 1998 is hierdoor niet noodzakelijk.

In de Wro is de planologische bescherming van gebieden aangemerkt als *Ecologische Hoofdstructuur* (EHS) vastgelegd. Toetsing hieraan vindt primair plaats bij ruimtelijke procedures en andere vergunningaanvragen. Het plangebied ligt niet in of grenst niet aan een gebied dat is aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als EHS is gelegen ten zuidoosten van de planlocatie (op ruim 500 meter). De dichtstbijzijnde ecologische verbindingszone (EVZ), onderdeel van de EHS, is gelegen op ruim 50 meter afstand. Het betreft de Vecht die door de beoogde ontwikkeling niet wordt aangetast in zijn functionaliteit. Gezien de lokale aard van de beoogde ontwikkeling en de afstand tot gebieden (en evz's) die zijn aangemerkt als Ecologische Hoofdstructuur, worden negatieve effecten op EHS-gebieden en -verbindingszones uitgesloten. Derhalve vindt geen toetsing aan de EHS plaats.

Samengevat is in deze rapportage, in het kader van de natuurbeschermingswetgeving alleen de Flora- en faunawet van toepassing. Een overzicht van beschermde natuurgebieden in de omgeving van het plangebied is opgenomen in bijlage 1. Een uitgebreide beschrijving met betrekking tot de Flora- en faunawet is opgenomen in bijlage 2.

1.3 Methode

De mogelijke aanwezigheid van beschermde planten- en/of diersoorten is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen
- Soortspecifieke literatuur
- Een oriënterend veldbezoek op 16 september 2011

Het oriënterende veldbezoek betreft geen volledige inventarisatie, maar is erop gericht te controleren in hoeverre beschermde soorten daadwerkelijk in het plangebied kunnen voorkomen of in hoeverre de locatie voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen.

Op basis van het oriënterende veldbezoek, habitateisen van soorten, verspreidingsgegevens en deskundigenoordeel is inzichtelijk gemaakt welke (strikt) beschermde soorten daadwerkelijk in of nabij het plangebied verwacht worden en/of aantoonbaar aanwezig zijn op basis van recente inventarisaties. De beoogde ontwikkeling is vervolgens getoetst op deze (strikt) beschermde soorten.

1.3.1 Tauw en Netwerk Groene bureaus

Bij ecologische veldwerkzaamheden is een volledige garantie ten aanzien van de aanwezige soorten soms niet te geven. Door de inzet van ter zake kundige¹ ecologen wordt onze onderzoekskwaliteit zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede in dit kader is Tauw aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advies geven en ecologisch onderzoek verrichten. Het Netwerk Groene Bureaus werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. De leden van het Netwerk Groene Bureaus zijn gespecialiseerd in ecologische advisering op het gebied van inrichting, beheer en beleid.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied, de beoogde ontwikkeling en de actuele natuurwaarden in het gebied op basis van verspreidingsgegevens en het oriënterende veldbezoek. In hoofdstuk 3 volgt een beschrijving van de mogelijke effecten die de beoogde ontwikkeling heeft op beschermde soorten (de toetsing). Hoofdstuk 4 bevat de conclusies van het oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna. Ten aanzien van vigerend beleid, soortspecifieke informatie en andere gegevens is gebruik gemaakt van verschillende bronnen. Een totaaloverzicht van deze bronnen is opgenomen in de literatuurlijst in hoofdstuk 5.

¹ Het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie verstaat onder een ter zake kundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- Op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- Op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- Als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Kenmerk R001-4787346XAB-iap-V01-NL

---

2 Locatie, ontwikkeling en soorten

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de huidige en toekomstige staat en gebruik van het plangebied. Ook worden de beschermde soorten beschreven die op basis van verspreidingsgegevens, oriënterend veldbezoek en deskundigenoordeel worden verwacht in de huidige situatie.

2.1 Huidige situatie

Om (globale) locaties aan te duiden wordt in de ecologie veel gebruik gemaakt van een raster van kilometerhokken, zogenaamde RD-coördinaten. Verspreidingsgegevens van dier- en plantensoorten worden veelal per kilometerhok gedocumenteerd. Het plangebied ligt in kilometerhok 130 – 471. Onderstaande figuur 2.1 geeft de ligging van het plangebied en kilometerhokken weer.

Figuur 2.1 Globale ligging van het plangebied (rode contour) in Vreeland.

Het plangebied is gelegen in de bebouwde kom van Vreeland. Het perceel wordt aan de noordzijde begrensd door een sloot. Aan de overige zijden wordt het perceel begrensd door woonhuizen. Daarnaast zijn enkele groenstructuren (struiken) aanwezig op de grenzen van het plangebied. Ten noorden en oosten van het plangebied ligt de Vecht op circa 50 meter afstand.

Het plangebied is op dit moment braakliggend terrein. Op het terrein staat één grotere boom (Wilg). Ook om het perceel staan enkele (grotere) bomen (eveneens wilgen). De vegetatie op het perceel bestaat op dit moment voornamelijk uit Rode klaver (*Trifolium pratense*). De overige vegetatie bestaat uit zeer algemene soorten (ondermeer Ridderzuring, Duizendblad en Kroontjeskruid) die vooral op voedselrijke locaties aanwezig zijn.

Deze quickscan wordt uitgevoerd op basis van de huidige situatie in het plangebied. Dit betekent dat er geen bebouwing aanwezig is. Voor een impressie van het plangebied wordt verwezen naar figuur 2.2.

Figuur 2.2 Impressie van de huidige situatie in het (braak liggende) plangebied.

2.2 Beoogde ontwikkeling

Woningbouwvereniging Vecht en Omstreken is voornemens 14 sociale woningen te realiseren op de CSV-locatie aan de Floraweg in Vreeland. Getracht wordt de bomen in het plangebied te sparen [persoonlijke communicatie opdrachtgever, 2011]. Op basis hiervan wordt in deze quickscan aangenomen dat geen bomen worden gekapt. Indien toch bomen worden gekapt, dient tenminste een kapvergunning aangevraagd te worden. De exacte plannen voor het plangebied zijn in bijlage 3 beschreven.

De beoogde realisatie van de sociale woningen, met de daarbij horende bouwwerkzaamheden, wordt beschouwd als een ruimtelijke ontwikkeling.

2.3 Verwachte soorten

In de Flora- en faunawet wordt onderscheid gemaakt in drie tabellen beschermde soorten: tabel 1-soorten (algemeen), tabel 2-soorten (beschermd) en tabel 3-soorten (strikt beschermd). Voor tabel 1-soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer, onderhoud of gebruik. Deze soorten worden in dit rapport niet specifiek benoemd.

In deze paragraaf zijn de verwachte en mogelijk aanwezige, door de Flora- en faunawet beschermde, soorten in en nabij het plangebied beschreven. Op basis van verschillende literatuurbronnen, het oriënterend veldbezoek en deskundigenoordeel is bekeken welke beschermde soorten in of in de omgeving van het plangebied (kunnen) voorkomen en is een overzicht gegeven van alle (strikt) beschermde soorten die daadwerkelijk in of nabij het plangebied verwacht worden.

2.3.1 Flora

Tijdens het oriënterend veldbezoek op 16 september 2011 zijn geen (strikt) beschermde vaatplanten aangetroffen in het plangebied. De planten die er groeien zijn zeer algemene soorten, kenmerkend voor een zeer voedselrijke bodem (zie paragraaf 2.1 voor enkele voorbeelden van soorten).

Vastgesteld is dat er geen geschikt biotoop voor (strikt) beschermde vaatplanten in het plangebied aanwezig is. De aanwezigheid van vaatplanten die zijn opgenomen in tabel 2 en/of 3 van de Flora- en faunawet is uitgesloten.

2.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Op basis van verspreidingsgegevens [Broekhuizen *et al.*, 1992; Zoogdieratlas, 2011] en het aanwezige biotoop (slechts braakliggend terrein) wordt uitgesloten dat op de planlocatie (strikt) beschermde grondgebonden zoogdieren voorkomen.

2.3.3 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Alle vleermuizen die voorkomen in Nederland zijn opgenomen in tabel 3 van de Flora- en faunawet en zijn daardoor strikt beschermd.

Op basis van verspreidingsgegevens [Limpens *et al.*, 1997; Zoogdieratlas, 2011] en het oriënterend veldbezoek worden de volgende vleermuissoorten in of in de directe omgeving van het plangebied verwacht: Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Gewone grootoorvleermuis, Rosse vleermuis, Meervleermuis en de Watervleermuis.

Door de aanwezigheid van geschikte elementen (enkele bomen, vegetatie en het ontbreken van veel lichtbronnen) kan het plangebied dienen als foerageergebied van de Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en de Laatvlieger. De overige (bovengenoemde) vleermuissoorten foerageren over het algemeen op grote hoogte, in bosrijkere omgeving of boven wateren zoals de Vecht en worden slechts op incidentele basis in het plangebied verwacht. De woonhuizen nabij het plangebied kunnen, door gebouwbewonende vleermuissoorten zoals de Gewone dwergvleermuis en de Laatvlieger, worden gebruikt als vaste verblijfplaats.

2.3.4 Vogels

De soortgroep vogels heeft in de Flora- en faunawet een bijzondere status: alle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd tijdens de broedperiode. De broedperiode loopt grofweg van half maart tot half juli, maar ook buiten deze periode zijn in gebruik zijnde nesten en de functionele omgeving hiervan beschermd. Tevens zijn rust- en verblijfplaatsen en de functionele leefomgeving van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd, de zogenaamde categorie 1-4 soorten (zie bijlage 2). Ook is er een aantal vogelsoorten, de zogenaamde categorie 5-soorten (zie bijlage 2), die geen (directe) jaarronde bescherming genieten, maar waarvan inventarisatie wel gewenst is indien de soort kan voorkomen én negatieve effecten kan ondervinden van de voorgenomen ontwikkeling.

Algemene broedvogels

De planlocatie biedt, door de aanwezigheid van enkele bomen en struiken, geschikte nestplaatsen voor algemene broedvogels. De aanwezigheid van algemene broedvogels kan op voorhand niet worden uitgesloten.

Vogels met een jaarrond beschermde nestlocatie (categorie 1-4)

Tijdens het oriënterend veldbezoek zijn geen nesten van vogels met jaarrond beschermde nestlocatie waargenomen. Vanwege het ontbreken van geschikte elementen kan de aanwezigheid van nesten van vogels met jaarrond beschermde nestlocatie in het plangebied worden uitgesloten.

Vogelsoorten uit categorie 5

Geschikte nestlocaties van vogelsoorten die zijn opgenomen in categorie 5 zijn niet aangetroffen tijdens het oriënterend veldbezoek. De bomen en struiken in het plangebied kunnen in theorie geschikte nestplaatsen voor vogelsoorten die op de lijst van categorie 5 staan bieden. Denk hierbij aan de Ekster, Koolmees en Pimpelmees.

2.3.5 Amfibieën

Op basis van actuele verspreidingsgegevens [Herder *et al.*, 2009; www.ravon.nl] kan de aanwezigheid van de Heikikker, Poelkikker en Rugstreeppad in de omgeving van het plangebied niet worden uitgesloten. Tijdens het oriënterend veldbezoek is echter vastgesteld dat geen geschikt voortplanting- en overwinteringsbiotoop voor (strikt) beschermde amfibieën in het plangebied aanwezig is.

De aanwezigheid van (strikt) beschermde amfibieën in het plangebied wordt, wegens het ontbreken van geschikt biotoop, uitgesloten.

2.3.6 Reptielen

Op basis van actuele verspreidingsgegevens [www.ravon.nl] kan de aanwezigheid van de Ringslang in de omgeving van het plangebied niet worden uitgesloten. Tijdens het oriënterend veldbezoek is echter vastgesteld dat geen geschikt biotoop voor de Ringslang aanwezig is. Geschikte voortplantingsplaatsen (broeihopen) zijn bijvoorbeeld niet aanwezig in het plangebied.

De aanwezigheid van (strikt) beschermde reptielen in het plangebied wordt, wegens het ontbreken van geschikt biotoop, uitgesloten.

2.3.7 Vissen

Vanwege het ontbreken van geschikt biotoop in het plangebied kan de aanwezigheid van (strikt) beschermde vissoorten worden uitgesloten. Oppervlaktewater is niet aanwezig in het plangebied.

2.3.8 Ongewervelden

Uit zowel literatuurgegevens als het oriënterend veldbezoek blijkt dat het niet aannemelijk is om (strikt) beschermde ongewervelde diersoorten zoals (strikt) beschermde dagvlinders, libellen en kevers in het plangebied te verwachten [Bos *et al.*, 2006; Dijkstra *et al.*, 2002].

Geschikt leefgebied waarin dergelijke soorten kunnen voorkomen is niet aanwezig in het plangebied. Voor (strikt) beschermde dagvlinders zijn dergelijke biotopen bijvoorbeeld schrale hooilanden en/of natuurlijke heiden. Voor (strikt) beschermde libellen zijn dit bijvoorbeeld voedselarme wateren en/of hoogveen- en heidegebieden. Wegens het ontbreken van geschikt biotoop voor deze soortgroep wordt de aanwezigheid van (strikt) beschermde ongewervelden uitgesloten.

2.4 Samenvatting verwachte tabel 2- en/of 3-soorten

Op basis van de verspreidingsgegevens uit de beschikbare literatuurbronnen, het oriënterende veldbezoek en deskundigenoordeel zijn in de onderstaande tabel 2.1 de soorten weergegeven, waarvan verwacht wordt dat deze in of in de nabije omgeving van het plangebied voor kunnen komen. In de tabel zijn de (strikt) beschermde soorten opgenomen (Flora- en faunawet tabel 2 en 3). De licht beschermde soorten (tabel 1), waarvoor een vrijstelling geldt, zijn niet genoemd. Rode Lijst-soorten zonder beschermde status zijn evenmin opgenomen.

Tabel 2.1 Beschermde soorten die op basis van verspreidingsgegevens, het oriënterend veldbezoek en deskundigenoordeel in of in de nabije omgeving van het plangebied aanwezig (kunnen) zijn

Soortgroep	Verwachte soorten (tabel 2/3)
Flora	<i>Geen tabel 2- of 3-soorten verwacht</i>
Grondgebonden zoogdieren	<i>Geen tabel 2- of 3-soorten verwacht</i>
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger (& indicidenteel de Gewone grootoorvleermuis, Rosse vleermuis, Meervleermuis en de Watervleermuis)
Broedvogels (algemeen)	Meerdere soorten
Vogels met vaste verblijfplaats (categorie 1-4)	<i>Geen vogels met vaste verblijfplaats (categorie 1-4) verwacht</i>
Vogels met vaste verblijfplaats (categorie 5)	Meerdere soorten
Reptielen	<i>Geen tabel 2- of 3-soorten verwacht</i>
Amfibieën	<i>Geen tabel 2- of 3-soorten verwacht</i>
Vissen	<i>Geen tabel 2- of 3-soorten verwacht</i>
Ongewervelden	<i>Geen tabel 2- of 3-soorten verwacht</i>

3 Toetsing Flora- en faunawet

Om een effectbeoordeling uit te kunnen voeren, dient bepaald te worden welke beschermde dier- en plantensoorten aanwezig (kunnen) zijn. Dit is in hoofdstuk 2 beschreven. In dit hoofdstuk worden mogelijke effecten in kaart gebracht, zodat kan worden getoetst of de verwachte effecten negatief zijn voor de (mogelijk) voorkomende soorten.

3.1 Inleiding

De bescherming van inheemse dier- en plantensoorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet. De wet maakt onderscheid in drie categorieën beschermde soorten namelijk:

- Tabel 1-soorten: de meest algemene soorten. Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig gebruik of beheer en onderhoud
- Tabel 2-soorten: beschermde soorten. Hiervoor geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig gebruik of beheer en onderhoud mits wordt gehandeld volgens een geaccordeerde en door de initiatiefnemer onderschreven gedragscode
- Tabel 3-soorten: strikt beschermde soorten waaronder de Habitatrichtlijnsoorten (bijlage IV) en een selectie van ernstig bedreigde soorten

Van deze soorten mag de zogenaamde 'gunstige staat van instandhouding' niet worden geschaad. Daarnaast kent de wet een zorgplicht. Deze zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

De soortgroep vogels heeft in de Flora- en faunawet een bijzondere status: Alle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd tijdens de broedperiode. Deze periode loopt voor de meeste soorten globaal van half maart tot half juli. In functie zijnde nesten van broedvogels zijn overigens ook buiten deze periode beschermd. Voorbeelden hiervan zijn de Meerkoet en de Fuut, die ook broeden buiten de broedperiode van half maart tot half juli. Daarnaast zijn vaste rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd.

Een nadere beschrijving van de Flora- en faunawet is opgenomen in bijlage 2. Hieraan is ook een gedetailleerde beschrijving toegevoegd betreffende de bescherming van de soortgroep vogels.

3.2 Overzicht mogelijke effecten

De beoogde grond- en bouwwerkzaamheden in het plangebied veroorzaken mogelijk een (negatief) effect op beschermde dier- en plantensoorten. Hierbij is onderscheid te maken in tijdelijke en permanente invloeden die effecten kunnen veroorzaken. De volgende invloeden die effecten kunnen veroorzaken worden op voorhand verwacht:

Tijdelijke invloeden:

- Geluid bij grondwerkzaamheden
- Licht tijdens de bouwfase
- Trillingen
- Verhoogde aanwezigheid en beweging van mensen

Permanente invloeden:

- Verwijderen van vegetatie / struweel
- Realisatie bebouwing
- Een toename van verlichting

3.3 Toetsing aanwezige soorten

In het vorige hoofdstuk is beschreven in hoeverre dier- en plantensoorten daadwerkelijk in het plangebied kunnen voorkomen en/of in hoeverre het voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen. In deze paragraaf wordt getoetst of het beoogde voornemen een effect kan hebben op de verwachte / aanwezige beschermde soort(en).

De Flora- en faunawet gaat uit van het voorzorgsbeginsel en stelt dat effecten *met zekerheid* moeten kunnen worden uitgesloten. Wanneer effecten mogelijk zijn, en wanneer op basis van het oriënterend veldbezoek of actuele verspreidingsgegevens niet met zekerheid vast te stellen is of een soort aanwezig is, kan daarom nader onderzoek noodzakelijk zijn.

De (strikt) beschermde soorten die kunnen voorkomen in het plangebied, en mogelijk een binding hebben met het plangebied, zijn:

- Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger;
- Algemene broedvogels
- Vogels met vaste verblijfplaats (categorie 5-soorten)

3.3.1 Vleermuizen

Het plangebied kan mogelijk dienen als foerageergebied voor vleermuizen. Echter, gezien de aanwezigheid van ruim voldoende alternatief foerageergebied (en vergelijkbaar met dat in het plangebied) in de zeer directe nabijheid van het plangebied, worden negatieve effecten op vleermuizen uitgesloten. De beoogde ontwikkelingen in het plangebied veroorzaken geen negatieve effecten op vleermuizen.

Wel dient tijdens de werkzaamheden, om negatieve effecten te voorkomen, het gebruik van (bouw)verlichting met uitstraling naar de omgeving van het plangebied vermeden te worden in de actieve periode van vleermuizen (maart tot oktober) van zonsondergang tot zonsopkomst. (Bouw)verlichting kan, in de periode dat vleermuizen actief zijn, negatieve effecten op vleermuizen veroorzaken. Onder andere de Gewone dwergvleermuis en de Laatvlieger mijden kunstlicht wanneer zij op vliegroute zijn [Limpens *et al.*, 2004]. Daarnaast dient, in de nieuwe situatie, verstoring door een toename van lichtintensiteit in het plangebied beperkt te worden.

3.3.2 Vogels

Algemene broedvogels

De beoogde werkzaamheden tasten mogelijk nestlocaties van algemene broedvogels in het plangebied aan. Trillingen en geluid, maar vooral het verwijderen van bomen en struiken dienen gezien te worden als een voor vogels verstoring activiteit. Om verstoring te voorkomen, dienen de werkzaamheden te starten of uitgevoerd te worden buiten de broedperiode. De broedperiode loopt grofweg van half maart tot half juli, maar ook buiten het broedseizoen zijn in gebruik zijnde nesten en de functionele leefomgeving beschermd.

Vogelsoorten uit categorie 5

De aanwezigheid van vogelsoorten die zijn opgenomen in categorie 5 kan niet met zekerheid worden uitgesloten. Door de aanwezigheid van enkele bomen en struiken biedt het plangebied geschikte nestgelegenheden voor ondermeer de Ekster, Koolmees en Pimpelmees. Echter, door de aanwezigheid van ruim voldoende soortgelijke nestmogelijkheden in de omgeving van het plangebied, worden de mogelijk aanwezige categorie 5-soorten als "algemene broedvogels" beoordeeld.

Zodoende dienen de werkzaamheden te starten of uitgevoerd te worden buiten de broedperiode, om verstoring te voorkomen. De broedperiode loopt grofweg van half maart tot half juli, maar ook buiten het broedseizoen zijn in gebruik zijnde nesten en de functionele omgeving hiervan beschermd.

3.4 Conclusies toetsing Flora- en faunawet

Bij ruimtelijke ingrepen dient onderbouwd te worden of het voornemen 'redelijkerwijs uitvoerbaar' is. Een inschatting van eventuele belemmeringen op het gebied van natuurbescherming is hier onderdeel van. Al tijdens de planvorming dient daarom inzichtelijk te worden gemaakt of er mogelijk sprake is van effecten waarvoor een mitigatie- en/of ontheffingsplicht geldt en of voldoende ecologisch mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen kunnen worden.

In de onderstaande tabel 3.1 zijn de beschermde tabel 2- en 3-soorten uit de Flora- en faunawet opgenomen waarvan niet uitgesloten kan worden dat zij geschaad worden door de beoogde ingreep. Eventueel overtreden verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet zijn eveneens weergegeven.

Tabel 3.1 Flora- en faunawet soorten (tabel 2 en/of 3) die mogelijk geschaad worden door de beoogde ontwikkeling in het plangebied

Soortgroep	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen
Algemene broedvogels & Vogelsoorten uit categorie 5	Meerdere soorten	Geen aantasting van vogels, mits uitvoering buiten broedseizoen
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger	Geen aantasting, mits het gebruik van (bouw)verlichting wordt vermeden en een toename van lichtintensiteit wordt beperkt
Overige soort(groep)en	<i>Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten</i>	<i>Niet van toepassing</i>

Toetsing van de beoogde ontwikkeling aan, door de Flora- en faunawet beschermde, natuurwaarden laat zien dat er geen soorten of soortgroepen zijn waarvoor een negatief effect verwacht wordt. Nader (veld)onderzoek naar de aanwezigheid en gebruik van de planlocatie door beschermde soorten is daarom niet nodig. Een ontheffing van de Flora- en faunawet is evenmin nodig. Vanuit de Flora- en faunawet gelden daarom met uitzondering van de zorgplicht en de in tabel 3.1 genoemde maatregelen, geen beperkingen voor de beoogde ontwikkeling. De uitvoerbaarheid van de beoogde ontwikkeling is daarom reëel.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

In opdracht van Woningbouwvereniging Vecht en Omstreken heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van natuurwetgeving voor de beoogde ontwikkeling op het perceel aan de Floraweg in Vreeland. Het onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een oriënterende quickscan, waarbij literatuuronderzoek gecombineerd met een oriënterend veldbezoek een globale effectanalyse van (strikt) beschermde flora en fauna in en nabij het plangebied oplevert. De wetgeving die van toepassing is, is de Flora- en faunawet.

Op grond van de beschikbare gegevens, het oriënterend veldbezoek en de uitgevoerde toetsing zijn de volgende conclusies getrokken:

- De werkzaamheden dienen beschouwd te worden als een voor vogels versturende activiteit en dienen hierdoor bij voorkeur buiten de broedperiode van vogels plaats te vinden of te starten. De broedperiode loopt grofweg van 15 maart tot 15 juli, maar ook buiten deze periode zijn in gebruik zijnde nesten en de functionele omgeving hiervan beschermd. Indien toch wordt gewerkt in de broedperiode, dient het plangebied vooraf door een ter zake kundige gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedende vogels
- Tijdens de werkzaamheden in het plangebied moeten felle lichtbronnen met uitstraling naar de omgeving van het plangebied worden vermeden in de periode maart tot november. Deze lichtbronnen hebben mogelijk een versturende werking op aanwezige vleermuizen die in deze periode actief zijn. Buiten de genoemde periode kunnen wel lichtbronnen worden gebruikt; vleermuizen houden dan een winterslaap. Tevens dient vermeden te worden dat de lichtintensiteit in de nieuwe situatie sterk toeneemt
- Gedurende de werkzaamheden is voor alle in het plangebied aanwezige dier- en plantensoorten de zorgplicht van kracht. Voor een beschrijving van de zorgplicht wordt verwezen naar bijlage 2

Wanneer bovenstaande maatregelen worden uitgevoerd, worden geen verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet overtreden. De ontwikkeling kan in dat geval zonder problemen worden uitgevoerd.

4.2 Aanbevelingen

- Indien wordt besloten dat toch bomen gekapt dienen te worden, moet een kapvergunning aangevraagd worden. Indien de in paragraaf 4.1 beschreven maatregelen worden uitgevoerd, worden ook bij bomenkap in het plangebied, geen verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet overtreden

- In de nieuwe bebouwing kunnen voorzieningen gemaakt worden voor vleermuizen en vogels welke door de huidige nieuwbouwtechnieken (in algemene zin) dreigen te verdwijnen. Hierbij valt te denken aan gierzwaluw dakpannen of –muurstenen, mussenvides of het integreren van vleermuisvriendelijke spouwmuren. Aanbevolen wordt om bij de verdere uitwerking van het ontwerp / de ontwerpen van de woningen het architectenbureau samen te laten werken met een ecologisch adviesbureau. Dit om de eventuele bovengenoemde mogelijkheden optimaal uit te werken

5 Bronnen

5.1 Literatuur

[Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay., I. Wynhoff en De Vlinderstichting, 2006]
De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna deel 7, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

[Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992]
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[Dijkstra, K.D. B., V.J. Kalkman, R. Ketelaar & M.J.T. van der Weide, 2002]
De Nederlandse Libellen (Odonata), Nederlandse fauna 4. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

[EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2007]
Waarnemingenverslag 2007. Dagvlinders, libellen en sprinkhanen. Uitgegeven door EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.

[Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers R, 2009]
Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2008. Stichting RAVON, Nijmegen. Rapport 2009-03

[Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997]
Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[Limpens, H., Twisk, P., Veenbaas, G., 2004]
Met vleermuizen overweg. Uitgave Dienst Weg- en Waterbouw, Delft, en Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Arnhem. 24 pp.

[LNV, Dienst Regelingen, 2009]
Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Inclusief Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen, en Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Kenmerk ffw2009.corr.046. 25 augustus 2009.

5.2 Internetbronnen

www.rijksoverheid.nl

www.vleermuis.net

www.provincie-utrecht.nl

www.zoogdieratlas.nl

www.sovon.nl

www.ravon.nl

5.3 Overig

[Persoonlijke communicatie opdrachtgever, 2011]

Tijdens startoverleg d.d. 21 september 2011 is door de opdrachtgever aangegeven de bomen op het perceel te willen sparen. De exacte invulling van het plan is echter nog niet bekend.

Bijlage

1

Overzichtskaart plangebied

Figuur B1.1 overzicht van beschermde natuurgebieden in de omgeving van het plangebied

Bijlage

2

Toelichting natuurwetgeving

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt een groot aantal in Nederland voorkomende wilde dier- en plantensoorten. Uitgangspunt van de wet is dat aantasting van de beschermde soorten moet worden voorkomen. Wanneer dit niet mogelijk is, kan een ontheffing worden verleend door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I, voorheen LNV). De beschermde diersoorten (vogels, vissen, zoogdieren, amfibieën, reptielen, insecten, et cetera) en ongeveer 100 plantensoorten zijn te vinden in tabellen, die deel uitmaken van de Flora- en faunawet. Niet elke soort is even zwaar beschermd, er wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën namelijk:

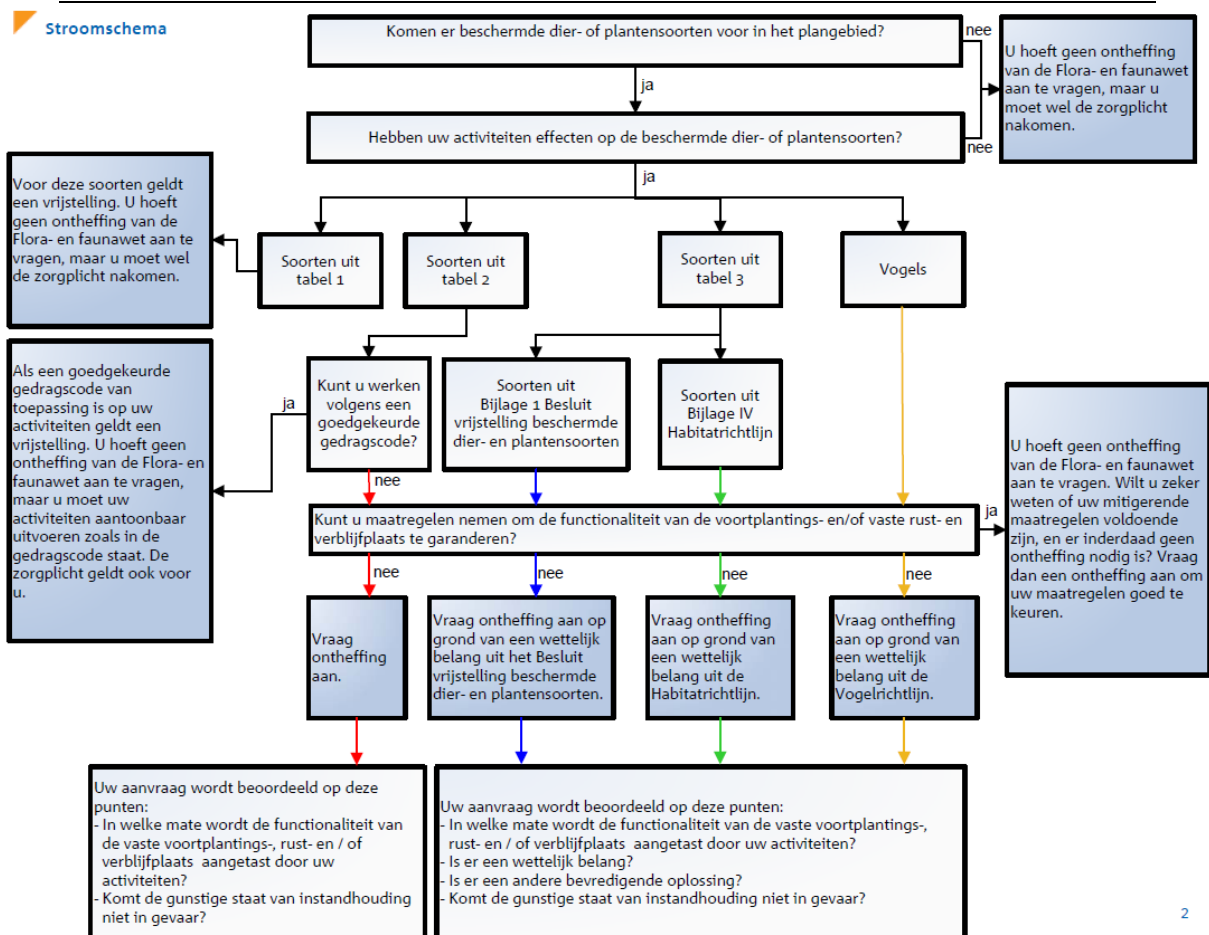
- Tabel 1: Algemene en niet bedreigde soorten
- Tabel 2: Schaarse soorten
- Tabel 3: Meest zeldzame en bedreigde soorten

Naast deze drie groepen zijn alle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de broedplaatsen beschermd tijdens de broedperiode. Daarnaast zijn van een aantal soorten de vaste rust- en verblijfplaatsen én de functionele omgeving jaarrond beschermd (zie *Vogels*).

De Flora- en faunawet bevat artikelen met bijbehorende verbodsbepalingen. Deze zijn weergegeven in onderstaand overzicht. Activiteiten waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden dienen voorkomen te worden, bijvoorbeeld door het treffen van mitigerende maatregelen. Indien dit niet mogelijk is, dan is het uitvoeren van een dergelijke activiteit alleen toegestaan met een ontheffing van het Ministerie van EL&I. Een mitigatieplan of ontheffing dient in het bezit te zijn voorafgaand aan de start van de uitvoeringsfase.

- Artikel 2: Zorgplicht ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd
- Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, beschadigen of verwijderen van beschermde planten
- Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren
- Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren
- Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijf- en voortplantingsplaatsen
- Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren
- Artikel 13: Verbod: bezit van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

Bij bepaalde activiteiten en alleen voor soorten vermeld in tabel 1 geldt een vrijstellingsregeling. Voor de tabel 2- en 3-soorten is bij bepaalde activiteiten (zie onderstaand schema) ook geen ontheffing nodig wanneer deze worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van EL&I goedgekeurde en door de initiatiefnemer geaccordeerde gedragscode. Wanneer niet volgens een gedragscode gewerkt wordt en wanneer tabel 2- of 3-soorten worden aangetast, dan moeten mitigerende maatregelen genomen worden ter voorkoming van een overtreding van de verbodsbepalingen. Het verdient de aanbeveling een dergelijk mitigatieplan vooraf te laten goedkeuren door het Ministerie van EL&I (in de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag). Wanneer ook het treffen van mitigerende maatregelen niet mogelijk is, dient een ontheffing te worden aangevraagd. Onderstaand is een stroomschema opgenomen met de bepalingen wanneer een mitigatieplan of ontheffing nodig is.

Stroomschema Flora- en faunawet [LNV, 2009]

Zoals weergegeven in het stroomschema, moet wanneer het treffen van mitigerende maatregelen niet mogelijk is, een ontheffing worden aangevraagd. Het verkrijgen van een ontheffing is aan strikte voorwaarden gebonden. De exacte voorwaarden verschillen afhankelijk van de beschermde status van de soort waarvoor ontheffing wordt aangevraagd.

Tabel 1-soorten (algemene en niet bedreigde soorten)

Begin 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur in het kader van de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierin is geregeld dat een aantal algemene soorten, vanaf toen de tabel 1-soorten genoemd, bij bepaalde activiteiten verstoord mag worden zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Het gaat daarbij om 'Beheer en onderhoud', 'Bestendig gebruik' en 'Ruimtelijke ontwikkeling'. Activiteiten, die binnen deze categorieën vallen, kunnen onder voorwaarden zonder ontheffing worden uitgevoerd, óók als dit schadelijke effecten heeft voor deze soorten. De zorgplicht is voor deze soorten echter onverminderd van toepassing.

Tabel 2-soorten (schaarse soorten)

Voor de tabel 2-soorten kan een mitigatieplan worden opgesteld (en goedgekeurd door het Ministerie van EL&I in de vorm van een afwijzing van een ontheffingsaanvraag) waarmee een overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen wordt. Is dit niet mogelijk, dan kan alleen een ontheffing worden verleend indien de activiteit een 'redelijk doel' dient en er geen afbreuk wordt gedaan aan de 'gunstige staat van instandhouding' van de soort (effecten op regionaal populatieniveau). Indien de gunstige staat van instandhouding van de soort wel in het geding komt, dienen altijd mitigerende en/of compenserende maatregelen te worden getroffen. Voor initiatiefnemers die beschikken over een door het Ministerie van EL&I geaccordeerde gedragscode die aangeeft op welke wijze rekening wordt gehouden met beschermde soorten geldt voor de tabel 2-soorten eveneens een vrijstelling.

Tabel 3-soorten (zeldzame en bedreigde soorten)

Voor de tabel 3-soorten kan door het Ministerie van EL&I eveneens een mitigatieplan worden goedgekeurd (in de vorm van een afwijzing van een ontheffingsaanvraag) waarmee een overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen wordt. Is dit niet mogelijk, dan kan alleen een ontheffing worden verleend indien aan specifieke criteria wordt voldaan. Deze criteria zijn afhankelijk van de status van de betreffende tabel 3-soort²

Voor tabel 3-soorten afkomstig uit bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, kan ontheffing aangevraagd worden indien er geen alternatief beschikbaar is, en op grond van wettelijke belangen uit deze AMvB. Dit zijn:

- a) *Bepalingen inzake vrij verkeer en markt van het Verdrag tot oprichting van de EG*
- b) *Bescherming van flora en fauna*
- c) *Veiligheid van het luchtverkeer*
- d) *Volksgezondheid of openbare veiligheid*
- e) *Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten*
- f) *Voorkomen van ernstige schade aan eigendom anders dan gewas, vee, bos en wateren*
- g) *Belangrijke overlast veroorzaakt door een beschermde inheemse diersoort*
- h) *Uitvoering van bestendig beheer en onderhoud in landbouw en bosbouw*
- i) *Bestendig gebruik*
- j) *Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.*

Voor tabel 3-soorten uit de bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat voor ruimtelijke ingrepen alleen ontheffing verleend wordt indien er geen alternatief beschikbaar is en op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Dit zijn:

- a) *Bescherming van wilde flora en fauna en instandhouding van de natuurlijke habitats.*
- b) *Ter voorkoming van ernstige schade aan onder andere gewassen, veehouderijen, bossen en wateren.*

² De tabel 3-soorten kunnen verdeeld worden in twee categorieën; hetzij Bijlage 1-soorten van de bijlagen van het (AMvB) Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, of Bijlage IV-soorten van de bijlagen van de Europese Habitatrichtlijn. De aanwijzing van de eerste categorie is nationaal bepaald. Voor de tweede categorie gelden Europese verplichtingen om beschermingsmaatregelen te nemen.

- c) *In het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.*
- d) *Ten behoeve van onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie van soorten.*
- e) *Onder strikt gecontroleerde omstandigheden vangen, plukken of in bezit hebben van soorten.*

Vogels

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. De basis hiervoor vormt de Europese Vogelrichtlijn, waarin ondermeer de bescherming gereguleerd is van alle inheemse en geregeld voorkomende trekvogels, zodat deze 'kunnen voortbestaan en zich kunnen voortplanten'. Voor deze vogels is de Flora- en faunawet van kracht. De Flora- en faunawet geeft aan dat alle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de broedplaatsen beschermd zijn tijdens de broedperiode. Ontheffingen voor verstoring tijdens de broedperiode worden niet verleend. Daarnaast zijn rust- en verblijfplaatsen van een aantal in Nederland kwetsbare vogelsoorten jaarrond beschermd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën, waarbij de nesten van categorie 1 tot en met 4 jaarrond beschermd zijn en categorie 5 alléén tijdens de broedperiode. Hierbij geldt echter dat wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie 5 soorten jaarrond beschermd kunnen zijn. Voor deze soorten is daarom vaak ook inzicht nodig in de rust- en verblijfplaatsen in het plangebied en de omgeving. De onderscheiden categorieën zijn:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, ook buiten het broedseizoen gebruikt worden als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing of biotoop zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde géén koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: Boerenzwaluw, Groene specht en Torenavalk).

Het bevoegd gezag hanteert voor categorie 1 tot en met 4 de volgende soorten: *Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw*. De vaste rust- en verblijfplaatsen en functionele leefomgeving van deze soorten zijn daardoor jaarrond beschermd. De rust- en verblijfplaatsen van de soorten van categorie 5 kunnen echter óók jaarrond beschermd zijn wanneer zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Voor deze soorten is daarom ook inzicht nodig in de aanwezige rust- en verblijfplaatsen.

Voor categorie 5 hanteert het bevoegd gezag de volgende soorten: *Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.*

Voor het verstoren van broedende vogels tijdens de broedperiode wordt geen ontheffing verleend. Voor het aantasten van vogels en/of de jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen geldt een zware toets, vergelijkbaar met die van tabel 3-soorten. Een ontheffing wordt alleen verleend indien er geen alternatief beschikbaar is en aan specifieke wettelijke criteria wordt voldaan, voortkomend uit de Europese Vogelrichtlijn. Deze criteria zijn:

- a) - *Volksgezondheid of openbare veiligheid*
  - *Veiligheid van het luchtverkeer*
  - *Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij en wateren*
  - *Bescherming van flora en fauna*
- b) *In verband met onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie van soorten*
- c) *Onder strikt gecontroleerde omstandigheden vangen, plukken of in bezit hebben van soorten*

In het geval van vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels bestaat de mogelijkheid om mitigerende maatregelen te nemen, en daarmee een overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen. Hierbij is altijd een zogenaamde omgevingscheck nodig om inzicht te krijgen in de lokale omstandigheden. Het verdient de aanbeveling een dergelijk mitigatieplan vooraf te laten goedkeuren door het Ministerie van EL&I, in de vorm van een afwijzing van een ontheffingsaanvraag.

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen; artikel 2, lid 1. De tekst daarvan is als volgt: "Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, evenals voor hun directe leefomgeving. artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterweg te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken". De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

Over de Rode Lijst

De Rode Lijsten hebben geen wettelijke status. Soorten die op de Rode Lijst zijn geplaatst, zijn alléén beschermd als ze ook in de Flora- en faunawet als beschermde soort zijn opgenomen. Soorten kunnen op de Rode Lijst worden opgenomen wanneer zij zeldzaam zijn of wanneer de trend negatief is. Voor soorten van de Rode Lijst is niet per definitie een ontheffing vereist. Deze lijst heeft een signalerende functie en dient als een instrument ten behoeve van beleidsontwikkeling. Het zeldzamer worden van een bepaalde soort en het daarmee in een andere categorie terechtkomen, kan wel tot gevolg hebben dat een soort door de minister onder het beschermingsregime van de Flora- en faunawet wordt gebracht. Voorts geldt dat voor beschermde Rode Lijstsoorten de gunstige staat van instandhouding eerder in het geding kan zijn, waardoor eerder compenserende maatregelen kunnen worden geëist.

Bijlage

3

Bouwplan plangebied

Figuur B3.1 Bouwplan CSV-locatie